

Energimarknadsrapport olja, gas, kol

Läget på olje-, gas- och kolmarknaderna

Vecka 46, 2015

Elin Akinci
Alexander Meijer
Analysavdelningen

Kontakt: energimarknadsrapport-oljagaskol@energimyndigheten.se

Sammanfattning

De globala råoljepriserna gick upp under måndag förmiddags handel (den 16 november) handel, till följd av Frankrikes bombattacker mot IS i Syrien under helgen, vilket ökar de geopolitiska spänningarna i regionen. Det genomsnittliga priset under oktober på Nordsjöoljan Brent var 48 dollar per fat vilket är en ökning med 1 dollar per fat från föregående månad. Prisvolatiliteten minskade under oktober, men var fortfarande större än under 2013–2014. Spotpriserna för Brent skiftade med runt tre procent under fyra olika handelsdagar under oktober månad

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- IEA förväntar sig återhämtning av råoljepriserna
- Preem handlar råolja från Saudiarabien
- EIA:s korttidsprognos visar på viss återhämtning för oljemarknaden under 2016

De europeiska hubbpriserna fortsatte att minska under vecka 46. Det holländska TTF-priset gick ned med 7,1 procent och det brittiska NBP-priset gick ned med 8,4 procent under fredagens handel. Som varit fallet under de senaste veckorna så berodde nedgången på sjunkande efterfrågan till följd av milt väder. Den ryska gasimporten till Europa sjönk under förra veckan med ytterligare 230 miljoner kubikmeter mot föregående vecka, som också såg minskande volymer av rysk gas till kontinentala Europa.

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- En av Nord Streams två ledningar har stängts av efter att en undervattensfarkost hittats nära ledningen
- BP planerar att starta gasproduktionen från Atollfältet redan 2018
- OMV:s VD tror att EU-kommissionen kommer att ge stöd åt Nord Stream 2
- EIA förväntar sig både produktions- och konsumtionstillväxt för naturgas i USA under 2016

Det europeiska kolpriset har inte haft några större prissvängningar de senaste två veckorna, där stängningspriset för månadskontraktet på API2 har legat i intervallet 53,0 till 53,6 euro per ton. Prispåverkande faktorer har till stor del motverkat varandra vilket förklarar den relativt jämna prisnivån.

Priset på utsläppsrätter föll under början av vecka 45 tillbaka något och har sedan handlats med små prisrörelser de två senaste veckorna. Från att decemberkontraktet stängde på 8,60 euro per ton till under måndagen den 2 november så föll det sedan och stängningspriset varierade sedan mellan 8,32 till 8,47 euro per ton fram till i fredags

Innehåll

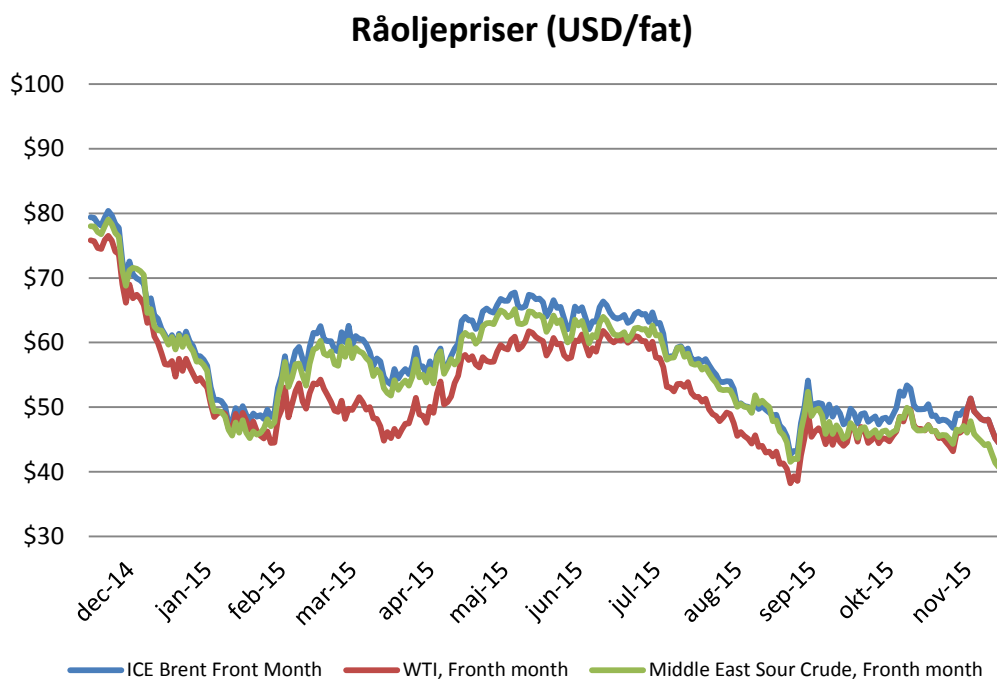
Oljemarknader	3
Nyheter i korthet: Olja	4
Naturgasmarknader	7
Nyheter i korthet: Naturgas	9
Kolmarknader	11
Utsläppsrätter	12

Oljemarknader

De globala råoljepriserna gick upp under måndag förmiddags handel (den 16 november) handel, till följd av Frankrikes bombattacker mot terrorgruppen IS i Syrien under helgen, vilket ökar de geopolitiska spänningarna i regionen. Månadskontraktet på Nordsjöoljan Brent steg med 0,34 dollar till 44,81 dollar per fat under måndagens förmiddagshandel och det nordamerikanska referenspriset WTI gick upp med 0,31 dollar till 41 dollar per fat.

Det är dock anmärkningsvärt att råoljepriserna gick ned under helgens handel även efter att terroristdåden i Paris blev kända, då priserna historiskt sett brukar gå upp till följd av politisk oro. Det var först efter att det blev känt att Frankrike ökade sin närvaro i Syrien, i syfte att bekämpa IS, som priserna reagerade med att gå upp.

Det genomsnittliga priset under oktober på Nordsjöoljan Brent var 48 dollar per fat vilket är en ökning med 1 dollar per fat från föregående månad. Prisvolatiliteten minskade under oktober, men var fortfarande större än under 2013 och 2014. Spotpriserna för Brent skiftade med runt tre procent under fyra olika handelsdagar under oktober månad.

Källa: Montel

Nyheter i korthet: Olja

IEA förväntar sig återhämtning av råoljepriserna

Prognos/marknad: Det internationella energirådet IEA lanserade nyligen årets upplaga av sin långsiktiga energiprognos World Energy Outlook, där de förväntar sig att de globala råoljepriserna kommer att återhämta sig till runt 80 dollar per fat till 2020. Det nuvarande överutbudet förväntas att mattas av och marknaden balanseras runt 2020 på omkring 80 dollar per fat. Efter det så förväntar sig IEA att priserna kommer att gå upp ytterligare.

Pronosen har även scenarion som tar hänsyn till att de globala råoljepriserna kan komma att handlas för runt 50 dollar per fat under en längre period och att återhämtningen då kommer att ske gradvis och istället nå 85 dollar per fat först runt 2040. IEA förväntar sig att låga priser under en lång tid kommer att leda till ökat beroende av råolja från Mellanöstern, till en nivå som marknaden inte har erfaren sedan 1970-talet. En sådan koncentrerad global utbudssituation väntas öka den allmänna oron kring energisäkerhet, framför allt för de asiatiska konsumenterna, menar IEA. Enligt prognosen anses dock inte en sådan långdragen marknadssituation som trolig. Istället menar IEA att effekterna av låga priser kommer att begränsa såväl produktionen som exporten, då producentländerna kommer att kräva högre intäkter.

I prognosens basscenario (*New Policies Scenario*) så förväntar de sig att den globala oljeproduktionen utanför OPEC kommer att nå sin kulmen med 55 miljoner fat per dag under 2020. Detta är en uppgång från 52,8 miljoner fat per dag under 2014, men väntas sedan stadigt minska under de kommande två årtionden till runt 51,3 miljoner fat per dag till 2040. Samtidigt så förväntas OPEC öka sina utbudsandelar till 49 procent under 2040, från att ha legat på 41 procent under 2014. IEA förväntar sig att OPEC:s oljeproduktion, inklusive gaskondensat (NGL), kommer att växa från 36,7 miljoner fat per dag under 2014 till 38,5 miljoner fat per dag 2020, för att sedan nå 49,2 miljoner fat per dag till 2040.

Det kvarstår dock frågetecken om vilka producenter inom OPEC som kommer att dra nytta av dessa marknadsmöjligheter och när i tiden detta kommer att ske. De länder som har största potential att öka sin produktion under lång tid är Iran, Irak och Venezuela, men det är också de länderna som står inför de största utmaningarna att mobilisera nödvändiga investeringar för en sådan typ av produktionsökning.

Trots de låga råoljepriserna på runt 50 dollar per fat så förväntas den nordamerikanska okonventionella råoljeproduktionen, som varit drivkraften bakom produktionstillväxten utanför OPEC de senaste åren, att fortsätta öka med 1,5 miljoner fat per dag under de kommande fem åren. Prognosen visar dock även att om råoljepriserna fortsätter att ligga under 60 dollar per fat fram till 2020 så väntas den nordamerikanska produktionen minska drastiskt. Oljeproduktionen i USA är präglad av stigande produktionskostnader, då producenterna hittills i hög utsträckning har utnyttjat så kallade "sweet spots" och nu kan tvingas producera på områden som är mindre attraktiva och mer kostsamma.

IEA varnar även för att det nuvarande överutbudet inte får leda till en allt för stor tro på ett starkt utbud i framtiden, utan betonar i sin rapport att producenter måste fortsätta investera för framtida produktion.

Preem handlar råolja från Saudiarabien

Import/raffinering: Den svenska raffinören Preem handlade nyligen sin första saudiske råoljelast på över två decennier, vilket späder på uppfattningen om att Saudiarabien börjar konkurrera med Ryssland om marknadsandelar på den europeiska marknaden. I föregående marknadsrapport så rapporterade vi om att Polens två raffinaderier, PKN Orlen och Lotos, har börjat importera saudisk råolja istället för den ryska råoljan Ural. Både de polska och det svenska raffinaderiet har traditionellt sett under lång tid importerat rysk Ural-olja.

En talesperson från det polska raffinaderiet Lotos har meddelat att den saudiska importen har stärkt deras förhandlingsposition med Ryssland. Det statsägda oljebolaget Saudi Aramco meddelade den 5 november att de sänkt sina officiella försäljningspriser till nordvästra Europa.

Preem bekräftade köpet av saudisk råolja men ville inte gå in mer på detaljer kring själva köpet. Marknadskällor har uppgett till media att Preem kommer att pröva den saudiska råoljan i sitt raffinaderi under slutet på november för att se om de kan fortsätta använda sig av saudisk råolja i framtiden.

EIA:s korttidsprognos visar på viss återhämtning för oljemarknaden under 2016

Marknad/produktion/konsumtion: Enligt den amerikanska energimyndigheten EIA:s senaste kortsiktsprognos så förväntas överutbudet på den globala råoljemarknaden att fortsätta prägla marknaden för den period som prognosen sträcker sig över, till och med 2016.

De globala råoljelagren ökade under det tredje kvartalet av 2015 med ett genomsnitt på 1,6 miljoner fat per dag, vilket är en nedgång med 2 miljoner fat per dag från årets andra kvartal, då lagervolymererna var de högsta sedan 2008. EIA förväntar sig att påfyllnadstakten kommer att minska ytterligare under 2016, till ett genomsnitt på 0,4 miljoner fat per dag.

När det kommer till den globala oljekonsumtionen så förväntar sig EIA att den kommer ligga på 1,4 miljoner fat per dag under såväl 2015 som 2016. Konsumtionstillväxten under 2014 låg på 1,2 miljoner fat per dag, med en genomsnittlig oljekonsumtion på 92,4 miljoner fat per dag under året. Kina fortsätter att vara drivkraften bakom konsumtionstillväxten bland länderna utanför OECD och landets konsumtionstillväxt förväntas vara i genomsnitt 0,3 miljoner fat per dag under 2015 och 2016, vilket är en nedgång från 2014 års nivå på 0,4 miljoner fat per dag. Bland OECD-länderna så väntas konsumtionen öka med 0,6 miljoner fat per dag under 2015 och 0,2 miljoner fat per dag under 2016, till ett genomsnitt på 46,5 miljoner fat per dag, vilket är den högsta genomsnittliga konsumtionen bland OECD-länderna sedan 2010. Drivkraften bakom den starka

konsumtionstillväxten kommer framför allt från USA, men går även att förklara med att europeiska och asiatiska länder börjar återhämta sig ekonomiskt från finanskrisen.

I prognosen så förväntas också råoljeproduktionen från länderna utanför OPEC att öka med 1,1 miljoner fat per dag under 2015 för att sedan minska med 0,3 miljoner fat per dag under 2016, vilket då blir den första årliga nedgången sedan 2008. Den nedåtgående trenden beror främst på att effekten från investeringar i vissa projekt som gjordes innan prisfallet under mitten på 2014 nu börjar avta, vilket kommer att minska produktionen i bland annat Nordsjön och Kanada. EIA förväntar sig dock en produktionstillväxt bland OPEC-länderna med 0,9 miljoner fat per dag under 2015, där framför allt Irak har bidragit till tillväxten under året. Produktionstillväxten från OPEC för 2016 förväntas ligga på 0,2 miljoner fat per dag. EIA förväntar sig att Iran kommer att bidra till tillväxten i och med att sanktionerna som är riktade mot landets oljesektor lyfts.

EIA förväntar sig att nordsjöoljan Brent kommer att handlas för ett genomsnittligt pris på 54 dollar per fat under 2015 och 56 dollar per fat under 2016. Det genomsnittliga priset för 2016 har reviderats nedåt med 2 dollar per fat från EIA:s senaste korttidsprognos. Enligt prognosen så kommer det nordamerikanska referenspriset WTI att handlas för ett genomsnittligt pris på 4 dollar lägre per fat än Brent under 2015 och 5 dollar lägre per fat under 2016. Enligt EIA så öppnar deras prognos upp för flera osäkerhetsfaktorer, då den globala råoljemarknaden tycks gå mot att balansera sig.

Naturgasmarknader

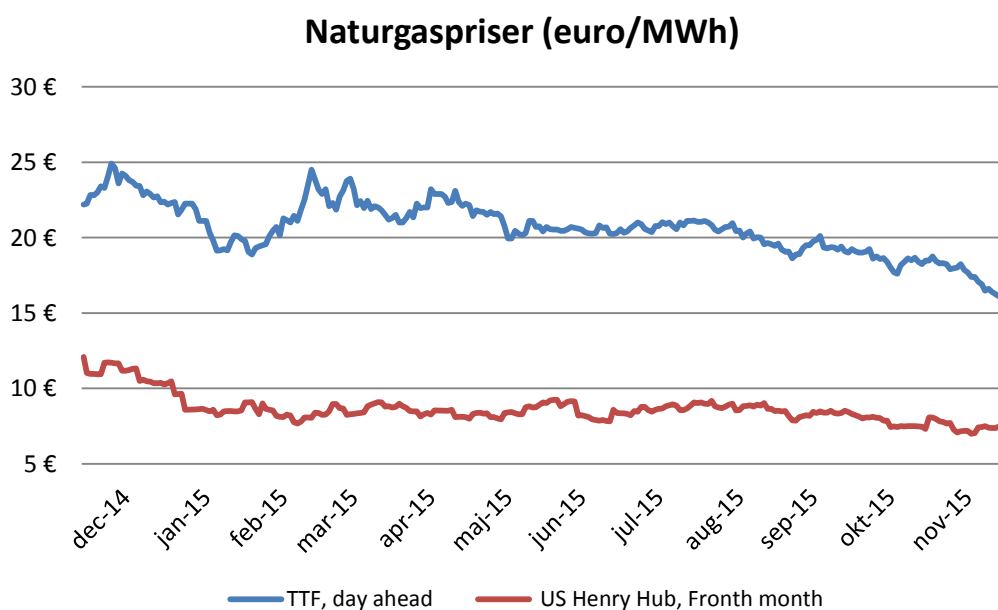
De europeiska hubbpriserna fortsatte att minska under vecka 46. Det holländska TTF-priset gick ned med 7,1 procent och det brittiska NBP-priset gick ned med 8,4 procent under fredagens handel. Som varit fallet under de senaste veckorna så berodde nedgången på sjunkande efterfrågan till följd av mildt väder.

Väderprognoserna indikerar dock att kallare temperaturer väntar framöver i Västeuropa.

Den ryska gasimporten till Europa sjönk under förra veckan med ytterligare 230 miljoner kubikmeter mot föregående vecka, som också såg minskande volymer av rysk gas till kontinentala Europa. Den största minskningen kom från Slovenien som importerade 100 miljoner kubikmeter mindre rysk gas än veckan innan.

Den totala ryska gasexporten till Ukraina minskade kraftigt till under 200 miljoner per dag kubikmeter och under lördagen (den 14 november) så låg exporten på 185 miljoner kubikmeter, från att ha nått sin toppnotering under slutet på oktober på 320 miljoner kubikmeter per dag. Samtidigt så har de dubbelriktade flödena till Ukraina ökat under veckan och denna utveckling menar många marknadsaktörer beror på att de europeiska hubbpriserna för närvarande är mer fördelaktiga för Ukraina.

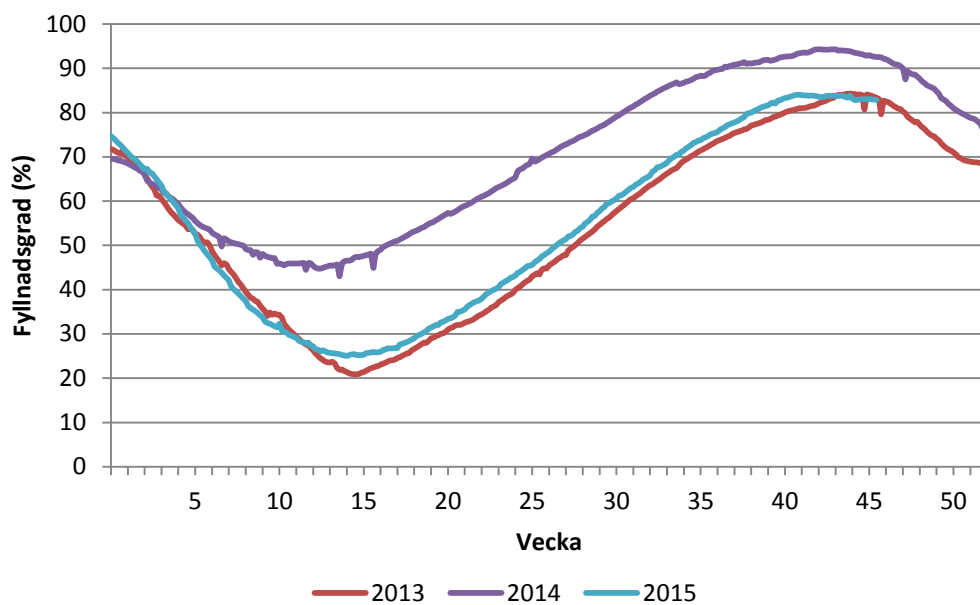
Höga lagervolymer tillsammans med fortsatt produktionstillväxt och förväntningar på en varmare vinter än vanlig har bidragit till att det nordamerikanska hubbpriset Henry Hub under veckan har handlats för det lägsta priset på tre år. Det genomsnittliga priset för Henry Hub under oktober låg på 2,34 dollar per MMBtu.

Källa: Montel

Det har varit små lageruttag på den europeiska marknaden under vecka 46. Nettoutagen uppgick till 80 miljoner kubikmeter för hela Europa.

Fyllnadsgrad i europeiska gaslager

Källa: GSE minus strategiska lagervolymer

Nyheter i korthet: Naturgas

En av Nord Streams två ledningar har stängts av efter att en undervattensfarkost hittats nära ledningen

Infrastruktur: Nord Stream har stängt ned en av sina två ledningar efter att en apterad, obemannad undervattensfarkost med en liten sprängladdning upptäckts nära en av de havsbaserade rörledningarna nära Öland. Den svenska försvarsmakten är på plats för att på ett säkert sätt avlägsna den. Deras bedömning är att det är en engångsfarkost som använts för att röja minor. Nord Stream har inte meddelat när ledningen kommer att tas i bruk igen, då arbetet med att avlägsna farkosten sker under vädermässigt jobbiga omständigheter på grund av kraftig blåst. Ledningen stängdes till följd av försiktighetsåtgärder.

Nord Streams andra ledning är dock i full drift. Varje ledning har en transportkapacitet på runt 27,5 miljarder kubikmeter gas per år.

BP planerar att starta gasproduktionen från Atollfältet redan 2018

LNG: BP meddelade att de kommer att starta upp sin naturgasproduktion från det havsbaserade Atollfältet i Egypten redan 2018, för att snabba på produktionen i syfte att möta den inhemska växande efterfrågan i Egypten. Avtal för att skynda på processen undertecknades av BP och den egyptiske oljeministern Tarek El Molla den 5 november.

Gasfynden på Atollfältet hittades i mars tidigare i år och ligger i östra delen av Nildeltat, där BP innehar 100 procent av andelarna. Gasfyndet uppskattas till 1,5 biljoner kubikfot och BP har meddelat att Egypten är en prioriterad tillväxtmarknad för företaget. BP har investerat mer än 25 miljarder dollar under sina 50 år i Egypten vilket gör dem till Egyptens enskilt största utländska investerare. Efterfrågan på gas har ökat dramatiskt i Egypten de senaste åren och de har gått från att ha varit en LNG-exportör till att istället importera LNG, för att kunna möta den inhemska efterfrågan. Det senaste året har dock stora gasfynd gjorts i Egypten, både av BP och av ENI, vilka initialt väntas kunna möta den inhemska efterfrågan i landet. En trolig konsekvens blir att Egyptens LNG-import kommer att sjunka vilket kommer addera volymer till det globala LNG-utbudet.

OMV:s VD tror att EU-kommissionen kommer att ge stöd åt Nord Stream 2

Infrastruktur/Policy: Österrikiska OMV:s VD Rainer Seel meddelade i förra veckan att företaget kommer att försöka övertyga EU-kommissionen om att ge politiskt stöd för den planerade utbyggnaden av Nord Stream, även känt som Nord Stream 2, i syfte att kunna leverera mer rysk gas till Europa.

Gazproms planerar genom projektet att dubblera Nord Streams nuvarande kapacitet på 55 miljarder kubikmeter till 2019 och OMV innehar andelar i utbyggnadsprojektet. Seel meddelade att de behöver intensifiera dialogen med EU-kommission kring projektet. Ett av syftena med projektet, enligt Seel, är att

öka Europas försörjningstrygghet och hans förhoppningar om att EU-kommissionen kommer att stödja projektet är stora.

EU-kommissionen har dock vid tidigare tillfälle sagt att det inte finns något behov av ny transportkapacitet från Ryssland, eftersom den befintliga bedöms vara tillräcklig. Dominique Ristori från EU-kommissionen meddelade i förra veckan att det återstår att se om projektet är förenligt med EU:s energiförsörjningspolicy kring diversifiering av utbudskällor.

Nord Stream 2-projektet har planerats under ett antal år, men fick ytterligare stöd i juni i år då Gazprom kom överens med Shell, OMV och E.ON att bygga en tredje och en fjärde ledning.

EIA förväntar sig både produktions- och konsumtionstillväxt för naturgas i USA under 2016

Produktion/efterfrågan/export: Enligt den amerikanske energimyndigheten EIA:s senaste kortidsprognos så förväntas den nordamerikanska naturgaskonsumtionen att ligga på i genomsnitt 76,3 miljarder kubikfot per dag under 2015 och 76,8 miljarder kubikfot per dag under 2016. Detta kan jämföras 2014 års nivå som låg på 73,1 miljarder kubikfot per dag. EIA förväntar sig att naturgaskonsumtionen inom elproduktionssektorn kommer att öka med 16,8 procent under 2015, för att sedan minska med 1,2 procent under 2016. Spotpriserna på naturgas förväntas ligga under 3 dollar per MMBtu under 2016 års första halvår.

Under augusti i år så nådde den nordamerikanska naturgasproduktionen rekordhöga nivåer på 81,3 miljarder kubikmeter per dag. EIA förväntar sig att produktionen kommer att öka med 4,7 miljarder kubikmeter per dag (motsvarande 6,3 procent) under 2015 och med 1,6 miljarder kubikfot per dag (motsvarande 2 procent) under 2016. Trots att priserna är låga och borrhningsfrekvensen förväntas minska så väntas effektiviseringar inom borrhverksamheten kunna ge stöd åt produktionstillväxten enligt prognosen. Skifferformationen Marcellus förväntas stå för den starkaste tillväxten, där nya rörledningar också kommer att kunna leverera gas från fältet till marknader i nordvästra delen av landet.

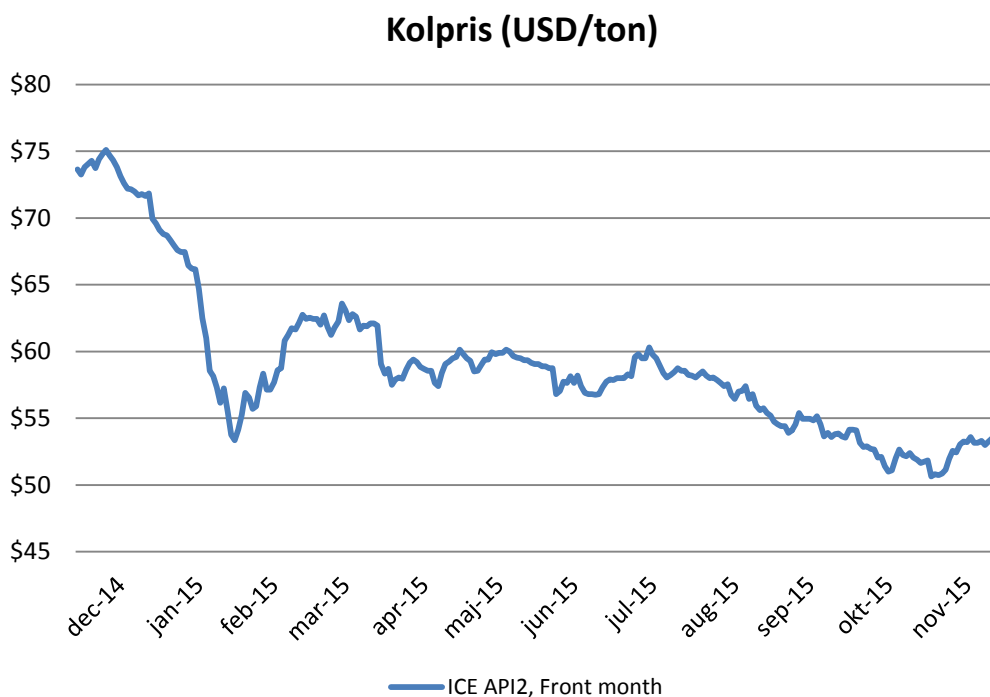
Enligt prognosen så kommer gasexporten till Mexiko att öka, främst från skifferformationen Eagle Ford i Texas, till följd av ökad efterfrågan från Mexiko. USA:s bruttoexport förväntas öka med i genomsnitt 0,7 miljarder kubikfot per dag under 2016 i och med att Chenieres kondenseringsanläggning för LNG vid Sabine Pass kommer att vara klar för export av LNG i början av 2016.

Kolmarknader

Det europeiska kolpriset har inte haft några större prissvängningar de senaste två veckorna, där stängningspriset för månadskontraktet på API2 har legat i intervallet 53,0 till 53,6 euro per ton. Prispåverkande faktorer har till stor del motverkat varandra vilket förklarar den relativt jämna prisnivån. Till exempel har tecken på ett eventuellt framtida minskande utbud av kol från Sydafrika motverkats av en svag euro mot dollarn.

Låga vattennivåer i europeiska floder, framför allt i Rehn, har under de senaste veckor minskat transportkapaciteten för kol märkbart i Kontinentaleuropa, då mycket kol vanligtvis transporteras med pråmar på floderna. Flera kraftbolag har flaggat för eventuella produktionsminskningar vid tyska kolkraftverk på grund av minskad koltillförsel. En följd av den minskade transportkapaciteten är att lagernivåerna i de europeiska storhamnarna har ökat.

Kinas import av kol (inklusive brunkol) uppges under oktober ha varit den lägsta på flera år och uppgick till i genomsnitt 450 000 ton per dag, vilket är 31 procent lägre än för oktober 2014. Sammantaget för årets förts tio månader minskade den kinesiska kolimporten med 30 procent, jämfört med samma period 2014. Statistiken bakom uppgifterna gör dock inte skillnad på olika typer av kol och det är därför mycket möjligt att en stor del av minskningen utgörs av metallurgiskt kol till följd av svårigheterna inom järn- och metallindustrin. Samtidigt rapporteras det att de låga kolpriserna nu börjar få genomslag på utbudssidan med produktionsminskningar som följd, bland annat från världens största kolexportör Indonesien.

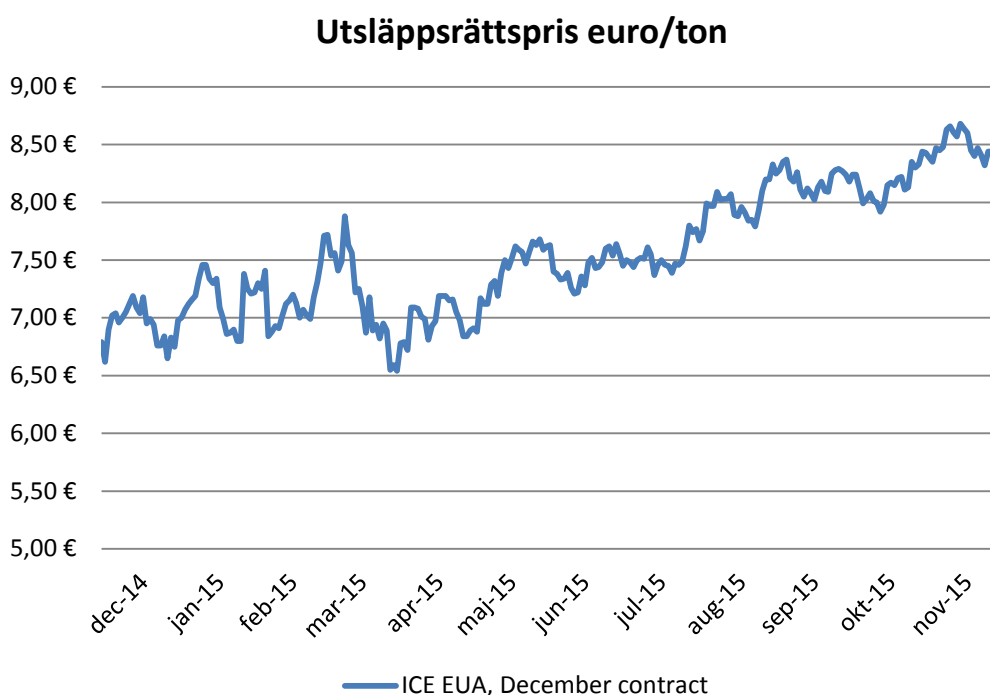

Källa: Montel

Utsläppsrätter

Priset på utsläppsrätter föll under början av vecka 45 tillbaka något och har sedan handlats med små prISRörelser de två senaste veckorna. Från att decemberkontraktet stängde på 8,60 euro per ton till under måndagen den 2 november så föll det sedan och stängningspriset varierade sedan mellan 8,32 till 8,47 euro per ton fram till i fredags.

De små prissvängningar som förekommit har påverkats av flera faktorer. Under den senaste veckan gav relativt höga slutpriser vid tisdagens auktionering av utsläppsrätter en prisstärkande signal, efter att priserna veckan innan dämpats av bland annat stärkt euro mot dollarn vilket minskar den kortsiktiga lönsamheten för kolkraft. De senaste dagarna har utsläppsrättspriset till stor del följt priset för den tyska månadsterminen för el, i frånvaro av annan marknadspåverkande information.

Källa: Montel